

Súd: Okresný súd Svidník
Spisová značka: 2P/102/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8619202175
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Tvrdíková
ECLI: ECLI:SK:OSSK:2020:8619202175.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

ECLI:SK:OSSK:2020:8619202175.4
2P/102/2019 - 213
8619201071

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Svidník, sudca JUDr. Mária TVRDÍKOVÁ, v právnej veci starostlivosti súdu o maloletého F.
I. Návrh z a m i e t a.

II. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

Odôvodnenie

1. Navrhovateľka sa podaným návrhom domáhala zverenia svojho brata F.o svojej náhradnej starostlivosti.

2. Návrh odôvodnila tým, že ich rodičia nie sú rozvedení, ale nežijú spolu už asi 11 rokov. Otec žije v Českej republike, kde si našiel priateľku a domov prichádza iba sporadicky.

-2- 2P/102/2019

Ona s bratom ostala bývať s mamou. Ich vzťahy s mamou sú zlé. V súčasnosti sa proti nej vedie trestné konanie, nakoľko podala na ňu trestné oznámenie pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), b) Trestného zákona. Ich problémy sa začali vtedy, keď mama zistila, že si otec našiel priateľku. Psychicky to nezvládala, bola nervózna, začala piť a pri každej novej chybičke z jej strany jej vulgárne nadávala, opovrhovala ňou, a teda ju psychicky týrala. Ona to veľmi ťažko znášala, ale nevedela, čo má robiť. V roku 2013 sa spoznala so svojím terajším manželom a postupne sa začala vymaňovať spod tlaku svojej mamy, až napokon odišla z domu. Síce po určitom čase sa vrátila, ale znova počúvala iba nadávky, ponižovanie, pohrdanie aj vyhrážky, že ju „nabije“. Takto nadávala aj bratovi a kričala, že sú dementné deti. V takomto prostredí vyrastal jej brat, ktorý je od nej o 10 rokov mladší. V súčasnosti má 14 rokov a od malička mával psychické problémy. Mama nie aby mu v tom pomohla, ale práve naopak, vedome pripravuje také situácie, pri ktorých brata vyprovokuje, až on nakoniec vybuchne. V dôsledku toho bol aj po zákroku polície hospitalizovaný na niekoľko mesiacov v Psychiatrickej nemocnici v Michalovciach. Keďže majú dobrý vzťah s bratom, chce mu pomôcť v jeho psychických problémoch a chce sa oňho starať. O brata sa vie postarať, nakoľko má na to vytvorené podmienky, rozhodne lepšie ako sú u matky.

3. Navrhovateľka spolu s návrhom podala aj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia.

4. Uznesením Okresného súdu Svidník č.k. 2P/102/2019 - 19 zo dňa 16.12.2019 bol návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietnutý. Rozhodnutie bol potvrdené uznesením Krajského súdu Prešov č.k. 24Cop/15/2020 - 78 zo dňa 6.2.2020.

5. Z výsledkov vykonaného dokazovania súd zistil tento skutkový stav:

6. Navrhovateľka vo svojej výpovedi uviedla, že o brata sa chce starať z dôvodu, že tento od matky utiekol, pretože ho týra. Pokiaľ bol brat v Hrani od 13.1.2020 nebola ho navštíviť, pretože matka dala zákaz, aby brata navštevovala. Nie je s ním v žiadnom kontakte a nechcú jej dať žiadnu informáciu o jeho zdravotnom stave, nakoľko nie je jeho zákonným zástupcom. Zotrvala na tom, že matka brata týra a to psychicky, nadáva mu a ponižuje ho. Keď bol brat u nej, bol chorý, pretože matka na neho otvára okná, povypína radiátory a okná sú otvorené aj niekoľko hodín. Nestará sa o neho, nevarí mu a nejaký spolužiak mu aj doniesol jedlo, pretože sa mu brat zdôveril že mu matka ješť nedáva.

7. Matka maloletého vo svojej výpovedi uviedla, že syn utiekol k svojej sestre, pretože ona na neho naliehala, aby k nej prišiel a za týmto účelom si požičal od kamaráta aj 15,- Eur. Pokiaľ bol v psychiatrickej liečebni v Hrani, z jeho rozprávania vie, že syn je tam spokojný, pracuje na sebe a ustupujú mu úzkosti a depresie. Poprela, že by maloletého týrala. V súčasnej dobe nepracuje, lebo má zdravotné problémy a čaká ju operácia. Poprela, že by svojmu synovi nevarila, neupratovala a podobne. Ďalej uviedla, že s otcom maloletého nežije v spoločnej domácnosti, avšak nie je s ním rozvedená. Tento jej prispieva na nájom, lieky a podobne.

8. Otec maloletého vo svojej výpovedi uviedol že on chce, aby sa o maloletého starala jeho matka. Poukázal na to, že vzťah medzi matkou a navrhovateľkou bol dobrý a tento sa pokazil až po tom, čo si navrhovateľka našla známosť, vydala sa a jej manžel začal napádať nielen matku maloletého, ale aj samotného maloletého. Ďalej uviedol, že v súčasnej dobe žije

-3- 2P/102/2019

v ČR v domácnosti s inou ženou a čo sa týka syna, má s ním dobrý vzťah a komunikuje s ním telefonicky, poprípade ho navštevuje. Podľa neho sa matka o deti starala dobre. Matku finančne podporuje, a v prípade, že by sa jej zhoršil zdravotný stav, je schopný sa o syna postarať.

9. Kolízny opatrovník vo svojej výpovedi uviedol, že predtým než maloletý odišiel k svojej sestre, neevidovali žiaden podnet zo žiadnej strany, ani zo strany maloletého, ani zo strany jeho sestry. O situácii sa dozvedeli až potom, čo maloletý opustil matku a odišiel k svojej sestre. Od januára bol maloletý hospitalizovaný v Hrani.

10. Zo správy Okresného riaditeľstva PZ vo Svidníku zo dňa 17.7.2020 je zrejmé že na oddelení vyšetrovania odboru kriminálnej polície Okresného riaditeľstva PZ vo Svidníku pod zn. ČVS: ORP-11/VYS-SK-2020 sa vedie vec trestného činu týranie blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/, písm. b/ Tr. zákona a trestné konanie nie je doposiaľ právoplatne skončené. Vzhľadom na výsledky vykonaného dokazovania doposiaľ nebol za daný skutok vznesené obvinenie žiadnej konkrétnej osobe.

11. Z úradného záznamu z aktívnej pohotovosti Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Prešov, Slovenská 87, Prešov vyplýva, že dňa 11.12.2019 o 20.45 hod. ich kontaktovalo OO PZ Sabinov. Službukonajúci policajt im oznámil že majú na oddelení mal. F. jeho rodičov, sestru Michaelu Pribulovú a jej manžela LukášR.. Dôvodom ich prítomnosti na OO PZ Sabinov bolo, že rodičia, ktorí disponovali vykonateľným neodkladným opatrením, podľa ktorého bola Michaela Pribulová povinná odovzdať maloletého F.eho zákonným zástupcom, si chceli zobrať maloletého domov, avšak maloletý odmietal ísť s rodičmi a nesúhlasila s tým ani p. PE.. Po ich príchode na OO PZ Sabinov bola situácia veľmi vyhrotená. Rodičia odmietali, aby maloletý ostal v starostlivosti ich dcéry U., naopak, manžel U.a vyjadril, že nedovolí, aby rodičia maloletého Sebastiana Radu odviezli maloletého do Detskej psychiatrickej nemocnice v Michalovciach. PhDr. Valéria Pričšáková musela obe strany upokojiť a vysvetlila U.e je povinná rešpektovať neodkladné opatrenie Okresného súdu Svidník. Po dlhšom presvedčení nakoniec maloletý Sebastián aj jeho sestra súhlasili, že bude hospitalizovaný v DPN v Michalovciach avšak pod podmienkou, že ho tam odvezie pracovník SPODaSK. Rodičia maloletého išli vlastným autom do Michaloviec a PhDr. Valéria Pričšáková vzala maloletého do služobného auta a v doprovide hliadok PZ ho odviezla do DPN v Michalovciach, kde za prítomnosti rodičov a hliadky PZ bol maloletý prijatý na hospitalizáciu.

12. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Bardejov, pracovisko Svidník zo dňa 23.7.2020 vyplýva, že úrad práce, sociálnych vecí a rodiny vykonal šetrenie v domácnosti manželov Pribulových. V čase šetrenia sa v domácnosti nachádzala p. Michaela Pribulová spolu s manželom G. Navrhovateľka žije spolu so svojim manželom v nájomnom byte v Šarišských Michaľanoch cca jeden rok. Domácnosť pozostáva z kuchyne, priestrannej obývačky, spálne, kúpeľne, z WC a malej komory. Byt je zariadený potrebným nábytkom, ktorý im kúpil majiteľ bytu. Nájomnú zmluvu na byt majú manželia predĺžovanú kvartálne. Mesačná splátka nájmu je 350,- Eur. Navrhovateľka je momentálne nezamestnaná, evidovaná na ÚPSVaR. Manžel navrhovateľky pracuje ako vychovávateľ ZŠ v Terne a popri zamestnaní na dohodu ako futbalový tréner žiakov. Celkový príjem manželov je 900,- Eur. Podľa navrhovateľky sú vzťahy medzi súrodencami a rodičmi dlhodobo narušené. Otec sa zdržiava v ČR a matka požíva vo zvýšenej miere alkoholické nápoje. Trvala na tom, že

-4- 2P/102/2019

maloletému dokáže zabezpečiť všetku potrebnú starostlivosť. Manželia uviedli, že Sebastiánovi by zariadili samostatnú izbu, kde by mal súkromie a priestor na vlastné záujmy.

13. Zo správy Detskej psychiatickej liečebni n.o. Hraň zo dňa 2.7.2020 vyplýva, že maloletý počas hospitalizácie v liečebni od 13.1.2020 do 30.6.2020 absolvoval individuálne a skupinové psychoterapie zamerané na zvládanie záťažových situácií na podporu sebahodnotení, sebavedomia, rozvoj sociálnych zručností, nácvik komunikácie a spoluprácu v rovesníckej skupine. Obaja rodičia individuálne komunikovali s lekármi, aj s psychológom liečebne počas celej hospitalizácie. Zabezpečovali mu potrebné veci, oblečenie a obuv, hygienické potreby a školské potreby. Rodinné prostredie dieťaťa je komplikované, intrafamiliárne vzťahy sú napäté. Sebastián má záujem o normalizáciu vzťahov, avšak potrebuje pomoc okolia. V domácom prostredí odporúčali pravidelné užívanie liekov a tiež pokojné a trpezlivé vedenie dieťaťa, pokračovať v individuálnej terapii a absolvovať rodinné psychoterapeutické vedenie, dohľad sociálnej kurately.

14. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Bardejov, pracovisko Svidník zo dňa 29.6.2020 je zrejmé, že kolízny opatrovník navštívil spolu so psychologičkou tunajšieho úradu Detskú psychiatickú liečebňu Hraň, kde sa maloletý Sebastián nachádzal. Počas návštevy v Detskej psychiatickej liečebni bol vykonaný pohovor s maloletým Sebastiánom v prítomnosti psychologičky Mgr. Kataríny Cimbovej. Maloletý Sebastián počas sedenia uviedol, že správanie sestry a švagra vníma v tom čase ako neprimerané. Nie je spokojný so svojou výpoveďou, pretože si teraz uvedomuje, že už nemá pocit akoby bol týraný. Medzi matkou a sestrou sú veľmi narušené vzťahy a toto sa prenášalo na neho. Napätie medzi sestrou, švagrom a mamou mu veľmi škodilo. Uvedomuje si, že niektoré veci povedal pod emočným pretlakom. Z ich strany cítil veľké nepriateľstvo a agresivitu voči matke. Doma mával úzkostné stavy, ktoré nevedel zvládať. Počas celého obdobia mu veľmi chýbal otec a kamaráti, ktorých nemal a tak sa mu situácia doma zvládala o to ťažšie. V čase, keď býval u sestry a švagra uviedol, že sa tam necítil dobre, sestra je síce starostlivá a švagor by mu pomáhal s učením, no vnímal z ich strany veľa nepriateľstva a agresivity voči mame a bolo mu to nepríjemné. Mal kvôli tomu až stiahnutý žalúdok a nemohol sa najesť, napriek tomu, že sa oňho sestra starala. Momentálne sa veľmi teší k mamke domov a rád by urobil hrubú čiaru za tým všetkým, čo sa stalo. Je si vedomý, že mama má zdravotné problémy a k sestre by šiel iba vtedy, ak by sa jej v tomto smere niečo stalo. V inom prípade nevidí dôvod. Maloletému bola ponúknutá možnosť využívať psychologické služby RPPS, na ktorú reagoval kladne.

15. Maloletý Sebastián Martin Rada bol vypočutý v neprítomnosti všetkých účastníkov konania, pričom maloletý vo svojej výpovedi uviedol, že vyjadruje želanie, aby zostal v starostlivosti svojich rodičov. Čo sa týka úteku, keď odišiel k sestre, uviedol, že sa tam necítil dobre. U neho sa jednalo o skratové konanie. U mamy si žil dobre, avšak keď prišli výsluchy, ktoré sa týkali toho, že jeho sestra oznámila týranie zo strany svojej matky, tak toto na neho nepriaznivo vplývalo. U sestry bol 10 dní a odišiel k nej sám, ale keď už u nej bol, tak sestra sa ho snažila zmanipulovať tým, že mu dávala čítať spisy, hovorila, že je to nepravda, korupcia a chcela po ňom, aby klamal. Ešte keď žila jeho sestra s nimi v spoločnej domácnosti, tak boli hádky aj medzi ňou a matkou, ale aj napriek tomu sa matka o nich vždy dobre starala. On tiež niekedy, keď sa s ňou pohádal vybuchol, potom aj jeho mama, tak ako v každej rodine. Cez prázdniny bol v ČR a bolo mu tam veľmi dobre. V súčasnej dobe má nastúpiť do 1. ročníka strednej školy. Aj v súčasnej dobe berie pravidelne lieky. Psychické problémy začal mať asi od šiesteho ročníka a bolo to preto, že bol šikanovaný. Zdôraznil že chce ostať so svojou matkou.

-5- 2P/102/2019

16. Janka Ladická ako štatutár občianskeho združenia Pomoc práva deťom vo svojej výpovedi uviedla, že zo strany rodičov, kurately ale aj psychológov je na deti vyvíjaný tlak a tieto deti sa pod vplyvom tohto tlaku a zo strachu boja vyjadriť. Klamú a menia výpoveď a znovu sa dostávajú do rúk tyrana. Ona si len želá, aby bolo maloletému dobre. Verí, že si vybral dobre a apelovala na matku, aby sa k svojmu synovi správala slušne a taktiež žiadala rodičov, aby nebránili maloletému v stretávaní sa so svojou sestrou.

17. Svedok Dávid Tomečko vo svojej výpovedi uviedol, že Sebastiána pozná od 2. ročníka ZŠ, avšak asi v 5. ročníku Sebastián prestúpil na inú školu, no naďalej sa kamarátili. Viac si potom telefonovali, ako sa stretávali. Naposledy bol so Sebastiánom vtedy, keď odišiel k svojej sestre. Sebastián mu povedal, že chce ísť k nej, lebo mu volala a je v Prešove. Od neho si chcel požičať peniaze na autobus. Na otázku, či sa mu maloletý Sebastián zdôveril, že ho matka nejakým spôsobom týrala, buď že mu nedávala jesť alebo inak, svedok uviedol príhodu, keď raz za ním Sebastián prišiel s tým, že je veľmi hladný a on mu dal chlieb s maslom. Keď sa najedol a Sebastián odišiel, spolu s mamou sa dohodli, že keď pôjdu z kostola, Sebastiánovi niečo kúpia a donesú mu. Kúpili mu nejaké potraviny, pričom Sebastián mu v ten deň povedal, že mama mu navarila fliačky s kapustou aj napriek tomu, že fliačky neznáša a okrem toho nemali doma nič iné jesť.

18. Svedok Lukáš Pribula, manžel sestry maloletého vo svojej výpovedi uviedol, že maloletý nemal žiaden názor, riadila ho jeho matka, pričom ju zažil niekoľkokrát aj opitú. Raz zažil situáciu, keď matka Sebastiánovi vynadala a to len pre mastný flak. Často nadávala aj jeho manželke.

19. Podľa § 45 ods. 1 Zákona o rodine, ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa.

20. Podľa § 45 ods. 1 Zákona o rodine, pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady.

21. Základným predpokladom zverenia dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti je, že takéto opatrenie je v záujme dieťaťa. Záujem dieťaťa sa posudzuje objektívne, t.j. správanie rodičov musí byť v rozpore najmä s ustanoveniami § 28 a § 30 Zákona o rodine. Jedným z práv a povinností rodičov je povinnosť sústavne a dôsledne sa starať o výchovu dieťaťa, jeho zdravie, výživu a všestranný vývoj. Ak rodičia túto starostlivosť zanedbávajú, alebo nie sú ju schopní poskytnúť, v dôsledku čoho je výchova dieťaťa vážne ohrozená, súd môže zveriť dieťa do osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby, teda v niektorých prípadoch môže byť maloleté dieťa zverené aj do starostlivosti iného rodinného príslušníka, pokiaľ ani jeden z rodičov nespĺňa zákonné predpoklady a nevykonáva starostlivosť o maloleté dieťa riadne.

-6- 2P/102/2019

22. Náhradnou starostlivosťou treba rozumieť dočasné umiestnenie maloletého dieťaťa do starostlivosti inej osoby ako rodiča len v prípade, ak rodičia nezabezpečujú, alebo nemôžu zabezpečiť riadnu starostlivosť o dieťa. Základnými a nevyhnutnými predpokladmi náhradnej starostlivosti teda sú vždy dočasnosť a absencia riadnej osobnej starostlivosti zo strany rodičov dieťaťa. Len v prípade, ak rodičia z objektívnych alebo subjektívnych dôvodov nemôžu zabezpečiť starostlivosť o dieťa, prichádza do úvahy zverenie dieťaťa do starostlivosti inej osoby.

23. Vykonaným dokazovaním nebolo preukázané, že by matka maloletého Sebastiána nevykonávala riadne starostlivosť o maloletého a že by zanedbávala povinnosti rodiča. Taktiež žiadnym spôsobom nebolo preukázané, že by mu fyzicky alebo psychicky ubližovala. Naopak, z výsledkov vyšetrovania Okresného riaditeľstva policajného zboru vo Svidníku, odboru kriminálnej polície sp. zn. ČVS: ORP -11/ VYS-SK-2019 bolo preukázané, že matka zabezpečuje riadnu starostlivosť o maloletého, čo potvrdil samotný maloletý, jeho otec ako aj susedia. Zo zápisnice o výsluchu maloletého zo dňa 4.4.2019 vyplýva, že matka jeho, ani navrhovateľku nikdy netýrala, vždy sa o nich rodičia starali, mali navarené, upratané,

ustlané a pomáhala im so štúdiom. Maloletý poprel aj fyzické, aj psychické týranie. Matka prejavuje záujem o maloletého Sebastiána, bojí sa o neho a o jeho zdravotný stav a chce, aby sa riadne liečil. Sám maloletý Sebastián vo svojej výpovedi vyjadril želanie, aby zostal v starostlivosti svojej matky.

23. Vzhľadom na to, že vykonané dokazovanie nepreukázalo také ohrozenie dieťaťa, ktoré by vyžadovalo úpravu pomerov maloletého zverením do náhradnej starostlivosti, súd návrh navrhovateľky zamietol.

24. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

POUČENIE :

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). (§ 363 CSP)

Odvolanie proti rozsudku možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich

-7- 2P/102/2019

skutočností,

- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
 - g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
 - h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.
- (§ 365 ods.1 CSP)

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
 - b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
 - c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
 - d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.
- (§ 366 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. (§ 364 CSP).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. (§ 365 ods. 3 CSP)

Žalobu nemožno v odvolacom konaní meniť a nemožno uplatniť práva voči žalobcovi vzájomnou žalobou. (§ 371 a § 372 CSP)

Ak povinný dobrovoľne nespĺní čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona a to Exekučného poriadku a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov.

Vo Svidníku dňa 2. septembra 2020

JUDr. Mária Tvrđíková
sudca

r o z h o d o l :